

Ügyszám: NAIH/2020/4762/9.

Tárgy: kérelemnek helyt adó
határozat

A **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (a továbbiakban: **Hatóság**) előtt [...] **kérelmezőnek** (Lakcíme: [...].; a továbbiakban: **Kérelmező**) a **MarkMyProfessor Médiareklám Szolgáltató Kft. kérelmezettel** (székhelye: 2040 Budaörs Kikelet utca 11. A. épület; a továbbiakban: **Kérelmezett**) szemben, személyes adatok kezeléséről történő tájékoztatás megfelelése, illetve személyes adatok törlése tárgyában benyújtott kérelmére indult adatvédelmi hatósági eljárásban meghozta az alábbi

HATÁROZATOT

A Hatóság a kérelemnek részben helyt ad és megállapítja, hogy

- I. a Kérelmezett azzal, hogy nem biztosította a Kérelmező hozzáféréshez való jogát, és nem tett eleget a tájékoztatáshoz fűződő érintetti jogának gyakorlására irányuló kérelmének, továbbá a hozzá intézett kérelem alapján az általános adatvédelmi rendeletben előírt egy hónapos határidőn belül nem tájékoztatta a Kérelmezőt, valamint azzal, hogy
- II. nem tett eleget az általa üzemeltetett honlapon és a honlaphoz kapcsolódó szolgáltatások keretében végzett adatkezelés során az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 Rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletében (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) előírt tájékoztatási kötelezettségének, megsértette a Kérelmező hozzáféréshez és tájékoztatáshoz fűződő érintetti jogát; valamint az átláthatóság elvét.

A Hatóság a kérelmet részben elutasítja és megállapítja, hogy

- III. a Kérelmezett nem sértette meg a Kérelmező törléshez való jogát.

Az I. és II. pontban megállapított jogsértés miatt a Kérelmezettet - azzal, hogy újabb adatvédelmi jogsértés megállapítása esetén a jogkövetkezmények megállapításakor jelen jogsértést, mint előzményt fokozott súllyal veszi majd figyelembe - figyelmeztetésben részesíti.

* * *

A jelen határozattal szemben közigazgatási úton jogorvoslatnak nincs helye, de az a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresetlevéllel közigazgatási perben megtámadható. A keresetlevelet a Hatósághoz kell benyújtania, elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a bíróságnak. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetlevélben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a közigazgatási per illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési joga alá esik. A Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

INDOKOLÁS

I. Tényállás, előzmények

A Kérelmező a Hatóságnál 2020. március 16-án adatvédelmi hatósági eljárás iránti kérelmet terjesztett elő a Kérelmezettel szemben. Ebben az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (3) bekezdésének (az adatkezelő tájékoztatási kötelezettsége), a 17. cikk (1) bekezdés c) pontjának (a törléshez való jog) valamint a 21. cikk (1) bekezdése (a személyes adatok kezelése elleni tiltakozás) sérelmét jelölte meg. A Kérelmező egyrészt sérelmezte, hogy a Kérelmezetthez intézett tájékoztatás iránti kéréseire nem kapott választ, másrészt kifogásolta a Kérelmezett által nyilvántartott személyes adatai kezelése jogalapjának a hiányát, valamint azt, hogy a Kérelmezett által üzemeltetett honlapon 2013. évben közzétett adatvédelmi szabályzatnak az általános adatvédelmi rendelet hatálybalépését követő aktualizálása elmaradt.

A Kérelmező a Kérelmezett adatkezelési tájékoztató készítésére kötelezését, valamint a személyes adatainak a törlését kérte.

A Hatóság a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy a Kérelmező 2019. november 18-án kelt elektronikus levelében, az általános adatvédelmi rendelet 15. cikkére hivatkozva, adatkezelési tájékoztatást kért a Kérelmezettől. A válasz elmaradása miatt 2020. február 18-án kelt tértivevényes küldeményében megismételte az adatkezelésre vonatkozó tájékoztatás iránti kérelmét, valamint az általános adatvédelmi rendelet 17. cikk (1) bekezdésének c) pontjára hivatkozva, a személyes adatai törlését is kérte a Kérelmezettől. Ez utóbbi küldeményt a Magyar Posta a címzett cégjegyzék szerinti székhelycímén két alkalommal kísérelte meg kézbesíteni, sikertelenül. A Kérelmező ezt követően fordult a Hatósághoz.

A Hatóság a tényállás tisztázása érdekében 2020. június 18-án kelt NAIH/2020/4762/2. számú végzésében a rendelkező részben foglaltak szerinti tájékoztatás 15 napon belül történő megadására hívta fel a Kérelmezettet. A Kérelmezett az adatszolgáltatásra nyitva álló határidőben nem tett eleget a Hatóság felhívásának, ezért őt a Hatóság 2020. július 09-én kelt NAIH/2020/4762/3 számú végzésében 100.000 Ft, azaz egyszázezer forint eljárásbi bírsággal sújtotta, és ismételt felszólította a kért tájékoztatás 8 napon belül történő megadására. Ez a határidő is eredménytelenül telt el, holott a Kérelmezett a végzést a postai küldeménynapló adatai alapján 2020. július 14-én átvette. A Kérelmezett 2020. július 31-én kelt kérelmében kérte a válaszadás határidejének 15 nappal történő meghosszabbítását.

A Kérelmezett a Hatóság hiánypótlásra történő ismételt felhívására adott, 2020. szeptember 14-én kelt, a Hatósághoz 2020. szeptember 25-én érkezett válaszában arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a Kérelmező hozzá intézett, a személyes adatai törlésére vonatkozó kérelmének eleget tett, így a Kérelmezővel összefüggő személyes adatot a továbbiakban nem kezel. A Kérelmező hozzá intézett kérelmét megelőzően a Kérelmező nevét, mint személyes adatát, ahhoz a felsőoktatási intézményhez rendelve ahol tanított, kezelte.

II. Az alkalmazott jogszabályi rendelkezések

Az általános adatvédelmi rendelettel együtt alkalmazandó, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 6. pontja alapján közérdekből nyilvános adat a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat,

amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikk (1) bekezdése alapján az általános adatvédelmi rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánják tenni.

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 1. pontja alapján „személyes adat”: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 2. pontja alapján „adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 7. pontja alapján: „adatkezelő”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja.

Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján személyes adat csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból gyűjthető, és ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon nem kezelhető („célhoz kötöttség”).

Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdése alapján személyes adat kizárólag akkor és annyiban kezelhető jogszerűen, ha legalább az alábbiak egyike teljesül:

az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;

az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;

az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;

az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;

az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az általános adatvédelmi rendelet 15. cikk (1) bekezdése értelmében az érintett jogosult arra, hogy az adatkezelőtől visszajelzést kapjon arra vonatkozóan, hogy személyes adatainak kezelése folyamatban van-e, és ha ilyen adatkezelés folyamatban van, jogosult arra, hogy a személyes adatokhoz és a következő információkhoz hozzáférést kapjon:

- a) az adatkezelés céljai;
- b) az érintett személyes adatok kategóriái;
- c) azon címzettek vagy címzettek kategóriái, akikkel, illetve amelyekkel a személyes adatokat közölték vagy közölni fogják, ideértve különösen a harmadik országbeli címzetteket, illetve a nemzetközi szervezeteket;
- d) adott esetben a személyes adatok tárolásának tervezett időtartama, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjai;
- e) az érintett azon joga, hogy kérelmezheti az adatkezelőtől a rá vonatkozó személyes adatok helyesbítését, törlését vagy kezelésének korlátozását, és tiltakozhat az ilyen személyes adatok kezelése ellen;
- f) a valamely felügyeleti hatósághoz címzett panasz benyújtásának joga;
- g) ha az adatokat nem az érintettől gyűjtötték, a forrásukra vonatkozó minden elérhető információ;
- h) a 22. cikk (1) és (4) bekezdésében említett automatizált döntéshozatal ténye, ideértve a profilalkotást is, valamint legalább ezekben az esetekben az alkalmazott logikára és arra vonatkozó érthető információk, hogy az ilyen adatkezelés milyen jelentőséggel bír, és az érintettre nézve milyen várható következményekkel jár.

Az általános adatvédelmi rendelet 17. cikk (1) bekezdése alapján az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül törölje a rá vonatkozó személyes adatokat, az adatkezelő pedig köteles arra, hogy az érintettre vonatkozó személyes adatokat indokolatlan késedelem nélkül törölje, ha az alábbi indokok valamelyike fennáll:

a személyes adatokra már nincs szükség abból a célból, amelyből azokat gyűjtötték vagy más módon kezelték;

az érintett visszavonja a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja vagy a 9. cikk (2) bekezdésének

pontja értelmében az adatkezelés alapját képező hozzájárulását, és az adatkezelésnek nincs más jogalapja;

az érintett a 21. cikk (1) bekezdése alapján tiltakozik az adatkezelése ellen, és nincs elsőbbséget élvező jogszerű ok az adatkezelésre, vagy az érintett a 21. cikk (2) bekezdése alapján tiltakozik az adatkezelés ellen;

a személyes adatokat jogellenesen kezelték;

a személyes adatokat az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jogban előírt jogi kötelezettség teljesítéséhez törölni kell;

a személyes adatok gyűjtésére a 8. cikk (1) bekezdésében említett, információs társadalommal összefüggő szolgáltatások kínálásával kapcsolatosan került sor.

Az általános adatvédelmi rendelet 17. cikk (2) bekezdése értelmében, ha az adatkezelő nyilvánosságra hozta a személyes adatot, és az (1) bekezdés értelmében azt törölni köteles, az elérhető technológia és a megvalósítás költségeinek figyelembevételével megteszi az észszerűen elvárható lépéseket - ideértve technikai intézkedéseket - annak érdekében, hogy tájékoztassa az adatokat kezelő adatkezelőket, hogy az érintett kérelmezte tőlük a szóban forgó személyes adatokra mutató linkek vagy e személyes adatok másolatának, illetve másodpéldányának törlését.

Az általános adatvédelmi rendelet 17. cikk (3) bekezdés alapján az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazandó, amennyiben az adatkezelés szükséges:

a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása céljából;

a személyes adatok kezelését előíró, az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog szerinti kötelezettség teljesítése, illetve közérdekből vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása keretében végzett feladat végrehajtása céljából;

a 9. cikk (2) bekezdése h) és i) pontjának, valamint a 9. cikk (3) bekezdésének megfelelően a népegészségügy területét érintő közérdek alapján;

a 89. cikk (1) bekezdésével összhangban a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból, amennyiben az (1) bekezdésben említett jog valószínűsíthetően lehetetlenné tenné vagy komolyan veszélyeztetné ezt az adatkezelést; vagy

jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez.

A személyes adatok törlésével összefüggő adatkezelői kötelezettségeket az általános adatvédelmi rendelet 12. cikke határozza meg.

Az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (3) bekezdése alapján az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül, de mindenféleképpen a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet a 15-22. cikk szerinti kérelem nyomán hozott intézkedésekről. Szükség esetén, figyelembe véve a kérelem összetettségét és a kérelmek számát, ez a határidő további két hónappal meghosszabbítható. A határidő meghosszabbításáról az adatkezelő a késedelem okainak megjelölésével a kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet. Ha az érintett elektronikus úton nyújtotta be a kérelmet, a tájékoztatást lehetőség szerint elektronikus úton kell megadni, kivéve, ha az érintett azt másként kéri.

Az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (4) bekezdése értelmében, ha az adatkezelő nem tesz intézkedéseket az érintett kérelme nyomán, késedelem nélkül, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet az intézkedés elmaradásának okairól, valamint arról, hogy az érintett panaszt nyújthat be valamely felügyeleti hatóságnál, és élhet bírósági jogorvoslati jogával.

Az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (5) bekezdése szerint az érintetti jogokkal kapcsolatos kérelmeket, így a törlés iránti kérelem nyomán hozott intézkedést és az arról való tájékoztatást alapvetően díjmentesen kell biztosítani. Ha az érintett kérelme egyértelműen megalapozatlan vagy

- különösen ismétlődő jellege miatt - túlzó, az adatkezelő, figyelemmel a kért információ vagy tájékoztatás nyújtásával vagy a kért intézkedés meghozatalával járó adminisztratív költségekre, ésszerű díjat számíthat fel, vagy megtagadhatja a kérelem alapján történő intézkedést. A kérelem egyértelműen megalapozatlan vagy túlzó jellegének bizonyítása az adatkezelőt terheli.

Az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerint a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva b) elmarasztalja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette e rendelet rendelkezéseit.

Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó adatkezelésre az Infotv. 2. § (2) bekezdése szerint az általános adatvédelmi rendeletet az ott megjelölt rendelkezésekben meghatározott kiegészítésekkel kell alkalmazni.

Az Infotv. 60. § (1) bekezdése szerint a személyes adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében a Hatóság az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárást indít, illetve hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indíthat.

Az általános adatvédelmi rendelet eltérő rendelkezése hiányában a kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárásra az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni az Infotv.-ben meghatározott eltérésekkel.

Az Ákr. 103. § (1) bekezdése alapján a hivatalbóli eljárásokra az Ákr.-nek a kérelemre indult eljárásokra vonatkozó rendelkezéseit az Ákr. 103 és 104. §-ában foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdés a) pontja szerint az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság az Infotv. 2. § (2) bekezdésében meghatározott adatkezelési műveletekkel összefüggésben az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés szerinti jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

Az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés b), c) és d) pontjai alapján a felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva elmarasztalja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette e rendelet rendelkezéseit; utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy teljesítse az érintettnek az e rendelet szerinti jogai gyakorlására vonatkozó kérelmét; utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy adatkezelési műveleteit - adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül - hozza összhangba e rendelet rendelkezéseivel.

Az Infotv. 75/A. § alapján a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (2)-(6) bekezdésében foglalt hatásköreit az arányosság elvének figyelembevételével gyakorolja, különösen azzal, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó - jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott - előírások első alkalommal történő megsértése esetén a jogsértés orvoslása iránt az általános adatvédelmi rendelet 58. cikkével összhangban - elsősorban az adatkezelő vagy adatfeldolgozó figyelmeztetésével intézkedik.

III. A Hatóság döntése

A Kérelmező tájékoztatáshoz fűződő jogával összefüggésben a Hatóság rögzíti, hogy „ (...) az információs társadalom korában különösen fennáll annak veszélye, hogy egyes állami és piaci szereplők a modern infokommunikációs technológiák felhasználásával nagy mennyiségű információt gyűjtsenek, tároljanak és dolgozzanak fel az érintettek tudtán és beleegyezésén kívül. Ez a fajta erőfölény magában rejti a visszaélések, az egyének jogai és érdekei sérülésének fokozott

veszélyét. A tájékoztatás elsődlegesen azt hivatott megelőzni, hogy az adatkezelő oldalán „információs monopólium” alakuljon ki. Az előzetes tájékozódáshoz való jog értelmében az adatkezelők kötelesek megfelelő tájékoztatást nyújtani az érintettek részére a személyes adataik kezelésének útjával és körülményeivel kapcsolatban. E jog egyrészt azt hivatott biztosítani az adatalanyokban, hogy az adatkezelő velük kapcsolatban személyes adatokat kíván kezelni. Másrészt a tájékoztatás révén az adatalanyok megítélhetik azt, hogy a tervezett adatkezelés milyen hatást gyakorolhat a magánéletükre, illetve milyen egyéb kockázatokat és veszélyeket rejt magában. Végezetül pedig az egyének a kapott információk révén válnak képessé arra, hogy gyakorolják információs önrendelkezési jogukat.”¹

Hangsúlyozni szükséges azt is, hogy a kérelemhez igazodó tartalmú és időben nyújtott tájékoztatás az adatkezelő működésének, adatkezelési rendjének átláthatósága és a tisztességes eljárás követelményének érvényre juttatása szempontjából is döntő jelentőséggel bír. A fenti elveknek megfelelően az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (3) bekezdése alapján az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül, de mindenféleképpen a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet a 15-22. cikk szerinti kérelem nyomán hozott intézkedésekről. Szükség esetén, figyelembe véve a kérelem összetettségét és a kérelmek számát, ez a határidő további két hónappal meghosszabbítható.

Az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (4) bekezdése értelmében, ha az adatkezelő nem tesz intézkedéseket az érintett kérelme nyomán, késedelem nélkül, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül tájékoztatja az érintettet az intézkedés elmaradásának okairól, valamint arról, hogy az érintett panaszt nyújthat be valamely felügyeleti hatóságnál, és élhet bírósági jogorvoslati jogával.

Az adatalanyok hozzáféréshez való joga az információs önrendelkezési jog egyik konstitutív eleme, és mint ilyen, a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog egyik legfontosabb aspektusa. E jogosultság lényege, hogy az érintett tájékoztatást kaphat az adatkezeléssel összefüggésben. A kapott információk révén pedig az adatalany képessé válik az adatkezelő folyamatban lévő tevékenységének az ellenőrzésére, gyakorolhatja a számára biztosított jogokat, illetve jogorvoslatot vehet igénybe.

A Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett azzal, hogy a Kérelmező hozzá intézett kérelmére nem adott határidőben érdemi választ, megsértette a Kérelmező hozzáféréshez való, és ezzel szoros összefüggésben a tájékoztatáshoz fűződő jogait.

A Kérelmezett adatkezelésének jogalapjaként az adatvédelmi biztos 2011. szeptember 22-én kelt ABI-1234-2/2011/P számú, állásfoglalására, amely szerint az egyetemi és főiskolai hallgatónak joga van arra, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával – akár egy közösségi oldalon – szabadon véleményt nyilvánítson az oktatók munkájáról, a felsőoktatási intézmény működéséről, valamint értékelje az oktatói munkát és az Infotv. 26. § (2) bekezdésére hivatkozott.

E rendelkezés szerint közérdekből nyilvános adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetőek. A közérdekből nyilvános személyes

¹ Magyarázat a GDPR-ról - Wolters Kluwe Hungary, Budapest 2018. 150. oldal

adatok honlapon történő közzétételére az 1. melléklet és a közfeladatot ellátó személy jogállására vonatkozó külön törvény rendelkezései irányadóak.

A Hatóság, a Kérelmezett által kifogásolt adatkezelés jogalapjával, illetve a törlési joggal összefüggésben fenntartja az általa korábban végzett vizsgálatok megállapításait összegző beszámolójában is² rögzített álláspontját, miszerint: „(...) a felsőoktatási rendszer működtetése állami feladat, következésképpen minden államilag elismert felsőoktatási intézmény – fenntartójától függetlenül – közfeladatot ellátó intézménynek, az oktatással összefüggő feladatokat oktatói és tanári munkakörben ellátó foglalkoztatottak pedig közfeladatot ellátó, egyfajta tudományos közszereplést vállaló személynek minősülnek. Tekintettel arra, hogy a weboldalon elérhető adatbázis célja az, hogy a hallgatók tájékozódhassanak az adott oktató által nyújtott oktatás színvonaláról, valamint az éppen aktuális követelményekről, az oktatói tevékenységgel összefüggésben az eredetileg megfogalmazott céllal összhangban megnevezhető az oktató, amennyiben él az oktatói jogviszonya. (A weboldal üzemeltetője köteles törölni azoknak az oktatóknak az adatlapját, akik az oktatói jogviszony megszűnését követően törlés iránti kérelemmel fordulnak az adatkezelőhöz.)”

A közfeladatot ellátó személyeknek (csakúgy, mint a közéleti szereplőknek) többet kell eltűrniük a rovásukra elhangzott negatív értékítéletek és szakmai tevékenységükkel kapcsolatos bírálatok vonatkozásában, ez azonban természetesen nem **adhat okot az emberi méltóság megsértésére**. Ezért a honlap üzemeltetője is felelősséggel tartozik.

Az Infotv. 26. § (2) bekezdése külön is nevesít egyes közérdekből nyilvános adatokat. Ilyen adat a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja. A közérdekből nyilvános személyes adatok a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők.

A célhoz kötött adatkezelés elvét az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pontja határozza meg. Eszerint a személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történhet, azokat nem lehet az eredeti céllal össze nem egyeztethető módon kezelni.

Tekintettel arra, hogy a Kérelmezett által üzemeltetett weboldalon elérhető adatbázis célja az, hogy a hallgatók tájékozódhassanak az adott oktató által nyújtott oktatás színvonaláról, valamint az éppen aktuális követelményekről, a Hatóság álláspontja szerint az oktatói tevékenységgel összefüggésben az eredetileg megfogalmazott céllal összhangban nyilvánosságra hozható az oktató neve.

A Hatóság az Ákr. 17. §-a értelmében hatáskörét, illetékességét az eljárás minden szakaszában vizsgálja. Az Infotv. 38. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése, a Hatóság feladatát a Rendelet 57. cikk (1) bekezdése, 58. cikk (1) - (3) bekezdés, illetve az Infotv. 38. § (2) - (4) bekezdése határozza meg. Ebből kifolyólag a Hatóság a személyiségi jogok érvényesülése és ezek esetleges korlátai tárgyában hatáskörrel nem rendelkezik, kizárólag a személyes adatok törlésének kérdését ítélni meg.

² A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság beszámolója a 2018. évi tevékenységéről – Budapest, 2019 B/4542 126. oldal

A Rendelet 17. cikkében rögzített, törléshez való jog („az elfeledtetéshez való jog”) – más érintetti jogokhoz hasonlóan – nem abszolút, így azt megfelelő garanciák esetén, korlátozásoknak lehet alávetni. Mindazonáltal a Rendelet is meghatároz bizonyos esetköröket, amikor a törlési kötelezettség nem érvényesül: a további adatkezelés jogszerűnek tekinthető, amennyiben az mások alapvető jogainak és szabadságának gyakorlásához (...) szükséges. Ezek egyike a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog.

Magyarország Alaptörvényének IX. cikke szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához, amelynek gyakorlása azonban nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére.³ Annak eldöntése azonban, hogy egy a weboldalon elhelyezett felhasználói hozzászólás adott esetben valótlan vagy sérti a becsületet és a jóhírnevet, a bíróság hatáskörébe tartozik.

A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a demokratikus jogállam egyik kiemelt alapértéke, amelynek jelentőségét mind az Európai Unió Alapjogi Chartája mind pedig az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés elismeri. E jog szavatolja, hogy az egyén a gondolatait, véleményét szabadon megfogalmazza és kifejtse, így pedig hozzájárul a különböző nézetek és eszmék szabad áramlásához. A véleménynyilvánítás szabadsága magában foglalja a tájékozódáshoz való jogot, azaz az információk fogadásának és közlésének szabadságát is. Ez alapján az egyén általánosságban jogosult a modern technológiák adta keretek között bármilyen adatot megszerezni, valamint továbbítani vagy nyilvánosságra hozni. E jog így felöleli – többek között – az internet szabadságát, a sajtószabadságot, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerésének és terjesztésének jogát, vagyis az információszabadságot.

Az említett jogok és szabadságok alapját képező információk törlésének korlátlan lehetősége nyilvánvalóan kiüresítené, sértené e jogosultságokat. Az elfeledtetéshez való jog, illetve a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása között ezért megfelelő egyensúlyt kell teremteni. Ennek biztosítása elsősorban a nemzeti hatóságokra és bíróságokra hárul.⁴

Az Alkotmánybíróság már több határozatában is elvi élel rögzítette, hogy gyakorlatában⁵ a véleménynyilvánítás szabadsága kiemelten védett alkotmányos érték. A demokratikus jogállamokban ugyanis alapvető követelmény, hogy a társadalom valamennyi polgára szabadon fejthesse ki gondolatait, szabadon válhasson a közvélemény alakítójává. A társadalmi és politikai, vagyis a közéleti viták szabadsága és sokszínűsége nélkül ugyanis nincsen szabad közvélemény és nincsen demokratikus jogállam [7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]]. Az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában hangsúlyozta, hogy a szabad véleménynyilvánítás a demokratikus közvélemény kialakításának és fenntartásának kiemelt garanciája, amely egyben a pluralizmuson alapuló társadalom nélkülözhetetlen forrása. Történelmi tapasztalat ugyanis, hogy „mindannyiszor, amikor a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozták, sérelmet szenvedett a társadalmi igazságosság, az emberi kreativitás, csökkent az emberben rejlő képességek kibontakozásának lehetősége. A káros következmények nem csupán az individuum, hanem a társadalom életében is megmutatkoztak és az emberiség fejlődésének sok szenvedéssel járó zsákutcájához vezettek. Az eszmék, nézetek szabad kifejtése, a mégoly népszerűtlen vagy sajátos elképzelések szabad megnyilvánulása a fejlődni képes és valóban eleven társadalom létezésének alapfeltétele” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 170–171].

³ Alaptörvény IX. cikk (1) és (4) bekezdés.

⁴ Magyarázat a GDPR-ról 186-187. oldal - Wolters Kluwer Hungary (Budapest 2008)

⁵ Az Alkotmánybíróság 3145/2018 (V.7.) AB Határozata

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága kettős igazolással bír {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [23]}. A véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos határait ezért úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának az érdekét is figyelembe vegyék {3001/2018. (I. 10.) AB határozat, Indokolás [20]}

Az Alkotmánybíróság több mint két évtizede következetesen követett értelmezése szerint a véleménynyilvánítás szabadsága akkor követel kiemelt védelmet „*amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. [...] A demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme [ugyanis] a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát*” [36/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 219, 228.; lásd még: 57/2001. (XII. 5.) AB határozat, ABH 2001, 484, 494.]

Erre tekintettel az Alkotmánybíróság gyakorlatában jellemzően a politikai jellegű közéleti szólások szabad kinyilvánítását tekinti a véleménynyilvánítás szabadsága legbensőbb védelmi körének {pl. 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]}. Ezekben az esetekben a véleménynyilvánítási szabadságból fakadó alkotmányjogi mércét különös szigorral szükséges érvényre juttatni, vagyis az ilyen jellegű szólások erősebb védelmet élveznek, és korlátozásuk csak a legszűkebb körben nyerhet igazolást {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [45]}.

Ennek megfelelően hangsúlyozza az EJEB is gyakorlatában, hogy a véleménynyilvánítási szabadság elsősorban a közügyekkel kapcsolatos véleménynyilvánításokat védi. Ezzel összefüggésben már régóta töretlen gyakorlata a bíróságnak, hogy az állam (közhatalom) működésére vonatkozó – politikai véleménynyilvánítások – kiemelt védelmet élveznek, mert ez a szabadság a demokratikus társadalom egyik alappillére. Hozzátette ehhez az EJEB azt is, hogy az ilyen véleménynyilvánítás mind a társadalmi haladásnak, mind az egyén kibontakozásának alapvető feltétele. [Handyside kontra Egyesült Királyság (5493/72), 1976. december 7., 49. bekezdés] Erre tekintettel a politikai véleménynyilvánítást korlátozó szempontokat megszorítóan kell értelmezni [Dichand és mások kontra Ausztria (29271/95), 2002. február 26., 37-38. bekezdés; Cholakov kontra Bulgária (20147/06), 2013. október 1., 29. bekezdés].

Az Alkotmánybíróság hivatkozott határozataiban megjelenő szempontok az EJEB gyakorlatában is érvényesülnek. Az EJEB ugyanis több ítéletében rámutatott, hogy az EJEE 10. cikke által védett véleménynyilvánítás szabadsága nem csak a politikai jellegű vitákra vonatkozik, hanem a jogvédelem kiterjed minden, a társadalmat érintő egyéb kérdések megvitatásának szabadságára is [Thorgeirson kontra Izland (13778/88), 1992. június 25., 61. bekezdés]. A politikai szólásszabadság különös védelmét ezért minden esetben alkalmazni kell, amikor a vitatott véleménynyilvánítás valamely társadalmi, vagy helyi közösséget érintő kérdésben, a közügyek megvitatása során hangzik el. [pl. Bladet Tromsø kontra Norvégia [GC] (21980/93), 1999. május 20., 58–60. bekezdés, 73. bekezdés; Klein kontra Szlovákia (72208/01), 2006. október 31., 47–48. bekezdés; Cihan Öztürk kontra Törökország (17095/03), 2009. június 9., 27–28. bekezdés; Karsai kontra Magyarország (5380/07), 2009. decemeber 1., 35. bekezdés] Ezekben az ügyekben a vitában érintett személyek a közügyek vitathatósága okán válnak közszereplővé.

[35] Az Alkotmánybíróság tehát – egyezően az EJEB gyakorlatában megjelenő szempontokkal – elismerte gyakorlatában, hogy „valamennyi közéleti párbeszéd igényt tarthat a közéleti vitákat és a közügyek vitatását megillető alapjogi védelemre” {14/2017. (VI. 30.) AB határozat, Indokolás [27]}.

(...) az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlata alapján tehát a véleménynyilvánítás szabadsága nem az érintett személy státuszának a függvénye, vagyis önmagában nem dönti el az alkalmazandó alkotmányossági mérce kiválasztását. Tény ugyanakkor, hogy egyes esetekben a személyi minőség meghatározó jelentőséggel bír. Az Alkotmánybíróság ezért hangsúlyozza egyes határozataiban [pl. 1/2015. (I. 6.) AB határozat], hogy a közhatalmat gyakorlók és a közszereplő politikusok esetében státuszuk alapján jellemzően megállapítható, hogy a tevékenységüket, személyiségüket ért kritikák a közügyek vitatásához tartoznak. Ugyanakkor még e személyek esetén sem hagyható figyelmen kívül annak vizsgálata, hogy a konkrét bírálattal valóban a közügyek, vagy a közérdeklődésre számot tartó kérdések szabad vitatásához kapcsolódik-e, illetve hogy – amennyiben indokolt a vizsgálat – sérti-e az emberi méltóságot a nyilvános közlés.

Az eljáró bíróságoknak ezért elsősorban azt kell vizsgálniuk, hogy az eljárásban érintett személyt érintő közlés bármilyen módon kötődik-e közvitához (lásd: Indokolás [39] bekezdés és köv.). Abban az esetben pedig, ha megállapítható, hogy a vizsgált közlés közügyek vagy a közélet egyéb kérdéseinek megvitatásához kapcsolódik, és az érintettek e közéleti vitában közszereplői minőségben vesznek részt (Indokolás [44] bekezdés és köv.), függetlenül attól, hogy az érintett közhatalmat gyakorló személy, vagy más státuszú személy, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése alapján fokozott tűrés kötelezettség terheli a vele szemben megfogalmazott kritikával, bírálattal szemben. E tűrés kötelezettség részben a közlés tartalmához (tényállítást, értékítélet) igazodik (Indokolás [52] bekezdés és köv.).

Az oktatókkal kapcsolatos hozzászólásokkal összefüggésben a Hatóság megállapítja, hogy az az alkotmányos alapjogok közé tartozó véleménynyilvánítás szabadságához való jogot érinti, azok megjelenítése a Kérelmezett által üzemeltetett weboldalon, igazolja a Kérelmezettnek a Rendelet 17. cikk (3) bekezdésének a) pontjára alapozott adatkezelését. A weboldal üzemeltetője csak azoknak az oktatóknak az adatlapját köteles törölni, akik az oktatói jogviszony megszűnését követően fordulnak törlés iránti kérelemmel az adatkezelőhöz.

A Hatóság álláspontja szerint ugyanis az adatok weboldalon történő szerepeltetése csak addig képes szolgálni az adatkezelés eredetileg meghatározott célját, amíg az adatok pontosak, azaz addig, amíg a weboldalon megjelölt tanár a weboldalon megjelölt intézményben oktat, hiszen ebben az esetben lehet releváns az oktatóról írt információ az adott intézmény hallgatói számára.

A Kérelmező törlési joga érvényesítésére irányuló kérelmével összefüggő kérdéseket a Hatóság a kérelem postai kézbesítésének sikertelensége miatt nem vizsgálta, és nem is értékelte.

A Kérelmező azt is kifogásolta, hogy a Kérelmezett weboldalán közzétett adatvédelmi tájékoztató az általános adatvédelmi rendelet hatálybalépése (2018. május 25.) óta nem frissült, azt a Kérelmezett nem aktualizálta.

Az általános adatvédelmi rendelet (39) Preambulum-bekezdése rögzíti, hogy a személyes adatok kezelésének jogszerűnek és tisztességesnek kell lennie. A természetes személyek számára átláthatónak kell lennie, hogy a rájuk vonatkozó személyes adataikat hogyan gyűjtik, használják fel, azokba hogy tekintenek bele vagy milyen egyéb módon kezelik, valamint azzal összefüggésben, hogy a személyes adatokat milyen mértékben kezelik vagy fogják kezelni. Az átláthatóság elve megköveteli, hogy a személyes adatok kezelésével összefüggő tájékoztatás, illetve kommunikáció könnyen hozzáférhető és közérthető legyen, valamint hogy azt világosan és egyszerű nyelvezettel fogalmazzák meg. Ez az elv vonatkozik különösen az érintetteknek az adatkezelő kilétéről és az adatkezelés céljáról való tájékoztatására, valamint az azt célzó további tájékoztatásra, hogy biztosított legyen az érintett személyes adatainak tisztességes és átlátható kezelése, továbbá arra

a tájékoztatásra, hogy az érintetteknek jogukban áll megerősítést és tájékoztatást kapni a róluk kezelt adatokról. A természetes személyt a személyes adatok kezelésével összefüggő kockázatokról, szabályokról, garanciákról és jogokról tájékoztatni kell, valamint arról, hogy hogyan gyakorolhatja az adatkezelés kapcsán megillető jogokat. A személyes adatkezelés konkrét céljainak mindenekelőtt explicit módon megfogalmazottaknak és jogszerűeknek, továbbá már a személyes adatok gyűjtésének időpontjában meghatározottaknak kell lenniük. A személyes adatoknak a kezelésük céljára alkalmasaknak és relevánsaknak kell lenniük, az adatok körét pedig a célhoz szükséges minimumra kell korlátozni. Ehhez pedig biztosítani kell különösen azt, hogy a személyes adatok tárolása a lehető legrövidebb időtartamra korlátozódjon. Személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha az adatkezelés célját egyéb eszközzel észszerű módon nem lehetséges elérni. Annak biztosítása érdekében, hogy a személyes adatok tárolása a szükséges időtartamra korlátozódjon, az adatkezelő törlési vagy rendszeres felülvizsgálati határidőket állapít meg. A pontatlan személyes adatok helyesbítése vagy törlése érdekében minden észszerű lépést meg kell tenni. A személyes adatokat olyan módon kell kezelni, amely biztosítja azok megfelelő szintű biztonságát és bizalmas kezelését, többek között annak érdekében, hogy megakadályozza a személyes adatokhoz és a személyes adatok kezeléséhez használt eszközökhöz való jogosulatlan hozzáférést, illetve azok jogosulatlan felhasználását.

Az adatvédelmi tájékoztató célja tehát, hogy az adatkezelő az általa végzett adatkezelésekkel összefüggésben támasztott elvárásoknak megfelelően, teljes körűen tájékoztassa az érintetteket az általános adatvédelmi rendeletben, valamint az Infotv-ben rögzített információs önrendelkezési jogai érvényesítésével összefüggő lehetőségeiről.

A Hatóság megállapítja, hogy a Kérelmezett e kötelezettségének az általános adatvédelmi rendelet hatályba lépését követően nem tett eleget, azonban a Hatóság fellépését követően megfelelően módosította az adatkezelési tájékoztatóját, amelyet az általa üzemeltetett honlapon 2020. szeptember 1-jén közzé is tett.

A fentiek alapján a Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, ugyanakkor, az általános adatvédelmi rendelet 83. cikkében foglaltakat figyelembe véve különös tekintettel arra, hogy a Kérelmezett adatkezeléseit a Hatóság korábban – vizsgálati eljárások keretében – már több alkalommal is vizsgálta, amely esetekben jogsértést nem állapított meg és korábban a Kérelmezett hiánytalanul eleget tett az együttműködési kötelezettségének, bírság kiszabását jelen esetben nem látja indokoltnak.

A Kérelmezett figyelmeztetésével a Hatóság célja, hogy a Kérelmezett adatvédelmi tudatosságát erősítse, az általa végzett adatkezelési tevékenységét átgondoltabbá tegye, azzal, hogy az érintetteket valóban jogosultként kezelje, biztosítva az ebből eredő jogaik, és a személyes adataik kezelése feletti kontroll gyakorlásához szükséges információkat, és egyéb feltételeket.

A Hatóság e körben figyelembe vette továbbá, hogy bár a Kérelmezettel szemben korábban nem állapított meg a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsértést, de eljárásában részben a jelen határozatban megállapított jogsértések miatt már elmarasztalta a Kérelmezettet, és eljárási bírságot is kiszabott vele szemben.

* * *

IV. Egyéb kérdések

A Hatóság hatáskörét az Infotv. 38. § (2) és (2a) bekezdése határozza meg, illetékessége az egész ország területére kiterjed.

Az Ákr. 112. §-a, és a 116. § (1) bekezdése, illetve a 114. § (1) bekezdése alapján a határozattal szemben közigazgatási per útján van helye jogorvoslatnak.

A közigazgatási per szabályait a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) határozza meg. A Kp. 12. § (1) bekezdése alapján a Hatóság döntésével szembeni közigazgatási per törvényszéki hatáskörbe tartozik, a perre a Kp. 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes A Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó perben jogi képviselőt kötelező. A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs.

A Kp. 29. § (1) bekezdése és erre tekintettel a Pp. 604. § szerint alkalmazandó, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 9.§ (1) bekezdés b) pontja szerint az ügyfél jogi képviselője elektronikus kapcsolattartásra kötelezett.

A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Kp. 39. § (1) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Kp. 77. § (1) - (2) bekezdésén alapul. A közigazgatási per illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése határozza meg. Az illeték előzetes megfizetése alól az Itv. 59. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja mentesíti az eljárást kezdeményező felet.

Budapest, 2020. október „8.,

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár
sk.